

**Česká školní inspekce
Ústecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

ČŠIU-386/17-U

Název právnické osoby vykonávající činnost školy	Základní škola praktická, Bílina, Kmochova 205/10, příspěvková organizace
Sídlo	Kmochova 205, 418 01 Bílina
E-mail právnické osoby	iveta.krzakova@zsbilina.cz
IČ	61 515 761
Identifikátor	600 023 681
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Iveta Krzáková
Zřizovatel	Ústecký kraj
Místo inspekční činnosti	Kmochova 205, 418 01 Bílina
Termín inspekční činnosti	21. 3. 2017 – 24. 3. 2017

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. a), b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou a školským ubytovacím zařízením podle školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy.

Získávání informací o vzdělávání žáků v oblasti společného vzdělávání a efektivitě primárně preventivních aktivit škol s cílem minimalizace rizik spojených s výskytem rizikového

chování. Získávání informací o kvalitě komunikace mezi základní školou, rodiči a veřejností. Získávání informací o vzdělávání žáků se sluchovým postižením.

Charakteristika

Základní škola praktická, Bílina, Kmochova 2015/10 (dále také „škola“) poskytuje základní vzdělávání žákům s různým stupněm mentálního postižení. V době inspekční činnosti se v sedmi speciálních třídách vzdělávalo v oboru 79-01-C/01 66 žáků. Devět žáků se vzdělávalo v oboru vzdělání 79-01-B/01 – základní škola speciální dle školního vzdělávacího programu „Cesta pro každého“ s přílohou vzdělávání žáků s těžkým postižením a postižením více vadami. Kapacita 200 žáků byla ve sledovaném období naplněna na 38 %. Součástí školy je také školské ubytovací zařízení - internát a školní jídelna. V internátu bylo ve sledovaném období ubytováno 10 žáků, což je 31 % z počtu lůžek v internátu. Škola reflektuje změny v právních předpisech, žáci s lehkým mentálním postižením, kteří jsou vzděláváni na 1. stupni, mají vytvořeny individuální vzdělávací plány dle rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání s přihlédnutím k minimálním výstupům. Žáci druhého stupně pokračují v souladu se změnami ve strategických dokumentech ve vzdělávání dle školního vzdělávacího programu „Škola pro život“ pro žáky s LMP, jehož přílohou č. 1 je „ŠVP internát“, který navazuje na programy obou oborů základního vzdělání.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy zaměřila aktuální koncepci na vytváření pozitivního vztahu žáků ke škole a vzdělávání. Cílem je utváření vědomí, že budoucí uplatnění v občanském a pracovním životě žáků závisí na nich samotných a souvisí s kvalitou osvojených dovedností a vědomostí. Střednědobé a krátkodobé cíle vycházejí z vhodně nastavené koncepce, zajišťují její naplňování a umožňují vyhodnocování, které škola realizuje. V souvislosti s výrazným poklesem počtu žáků došlo ke změnám v organizačním řádu, ředitelka školy zefektivnila provoz školy, sloučila pozice ekonomky a vedoucí školní jídelny. Do kompetence zástupkyně ředitelky školy spadá kontrolní činnost v oblasti pedagogického procesu, zaměřuje se především na organizaci vyučovací jednotky, individuální podporu žáků, efektivitu hodnocení žáků a úspěšnost identifikace žáků s výukovými obtížemi. Žákům ohroženým školní neúspěšností škola nabízí doučování, přijatá opatření směřují také k podpoře domácí přípravy. Pro monitoring absencí škola využívá služby terénního pracovníka města, ve spolupráci s nízkoprahovým centrem se snaží vytvořit efektivní podmínky domácí přípravy žáků na výuku. Ve sledovaném období se škola stala součástí komunitního plánování města, ředitelka školy se účastní jednání pracovních skupin zaměřených na vzdělávání a na prevenci rizikového chování.

Škola sídlí v klidné části města. Kromě kmenových tříd jsou využívány odborné učebny (hudebna, počítačová učebna, školní dílna, cvičná kuchyňka, keramická dílna s pecí a záhonky na vlastním pozemku), které umožňují v souladu se školními vzdělávacími programy rozvíjet u žáků požadované kompetence. Součástí areálu školy je tělocvična, hřiště s rozběhovou dráhou a doskočištěm, které je využíváno při výuce tělesné výchovy a venkovní prostory s moderními herními prvky, které navštěvují žáci s vychovatelkami při odpoledních činnostech internátu. Všechny třídy jsou vybaveny nastavitelným nábytkem, interaktivními tabulemi a vhodnými didaktickými pomůckami. Prostředí tříd prvního i druhého stupně je podnětné, esteticky upravené. V prvním patře stejné budovy se

nachází jedna speciální třída a internát. Pokoje jsou čisté (upravené), ale působí neosobně a neútně. K odpočinku i zábavě slouží televizní klubovna a herna skromně vybavená knihami, didaktickými hrami a hračkami, které nejsou obnovovány.

Vzdělávání zajišťuje stabilní pedagogický sbor, k termínu inspekce působilo ve škole 10 učitelů a dvě asistentky pedagoga. Požadované podmínky odborné kvalifikace splňuje 90 % učitelů. Jedna vyučující neabsolvovala studium speciální pedagogiky, chybějící kvalifikaci nahrazuje dlouholetá pedagogická zkušenost, bez negativního vlivu na průběh výuky. Vedení školy profesní růst vyučujících i vlastní profesní rozvoj podporuje. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je účelně zaměřeno zejména na prohlubování a rozšiřování jejich odborné kvalifikace. Vychází z potřeb školy (např. metody a formy práce v návaznosti na naplňování školních vzdělávacích programů, prevence sociálně patologických jevů, práce s problémovými žáky), respektovány jsou i potřeby a zájmy jednotlivých učitelů. Získané poznatky jsou vhodně aplikovány do vzdělávacího procesu.

Základní škola vytváří dobré předpoklady pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků. Hlavní vstup do budovy školy je technicky zajištěn proti vniknutí cizích osob, vchod pro žáky je zabezpečen personálně. Škole se daří eliminovat úrazy žáků, které jsou ojedinělé a mají charakter drobného poranění.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Zpracované školní vzdělávací programy zohledňují možnosti žáků a jejich individuální vzdělávací potřeby. Reflektují prostředí, ze kterého žáci do školy přicházejí, reálné podmínky a možnosti školy. Stanovené výchovně vzdělávací strategie směřují k uplatňování diferenciací a individualizace ve výuce. Vzdělávání je doplněno celoškolskými projekty s různým zaměřením (Řemeslo má zlaté dno, Všichni nejsme stejní, Napříč českými pohádkami, Křížem kráčem českým filmem, Po stopách Karla IV.), jejichž cílem je rozvíjet znalosti žáků v různých oblastech. Škola respektuje doporučení školských poradenských zařízení a vychází z nich při realizaci výuky.

Sledované hodiny byly organizačně a metodicky kvalitně zvládnuté. Učitelé po celou vyučovací hodinu žáky podporovali, povzbuzovali, vhodně je motivovali. Výuka probíhala v příjemné pracovní atmosféře s nastavenými pravidly vzájemné komunikace a respektu. Učitelé kladli na žáky jasné požadavky a ověřovali, zda jim porozuměli. Snažili se vycházet z dosavadních znalostí a zkušeností žáků, podporovali jejich učení. Důraz byl kladen na procvičení a upevnění učiva. Pedagogové vhodně kombinovali frontální výuku se samostatnou prací, žáky pozitivně motivovali a vedli k aktivitě. Učitelé střídali výchovně vzdělávací strategie, nejen ve spojených třídách byla výuka správně diferencována podle schopností a dovedností žáků a důsledně byl uplatňován individuální přístup, který směřoval k rozvoji individuálních dovedností žáků. Na velmi dobré úrovni byla spolupráce učitelů s asistenty pedagoga. Hodnocení mělo nejčastěji charakter pochvaly a povzbuzení, v některých hodinách bylo vytvářeno méně příležitostí pro pravidelné a systematické vedení žáků k sebereflexi a vrstevnickému hodnocení.

Součástí vzdělávacího procesu je výchova ke zdraví, škola se zapojila do projektu na podporu zdravé výživy a zvýšení spotřeby mléka, mléčných výrobků, ovoce a zeleniny (Mléko do škol, Ovoce a zelenina do škol), do vzdělávacího programu jsou zařazována témata a akce se zdravotní problematikou (Cvičení v přírodě, Veselé zoubky, Zdravý zub). Teoretické poznatky získávané žáky v oblasti zdravého životního stylu však nejsou školou

dostatečně prohlubovány a upevňovány prakticky v rámci poskytovaného školního stravování, které nabízí omezené množství čerstvé zeleniny, ovoce, mléka a luštěnin.

Škola v rámci školního plánu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty vede žáky k porozumění souvislostem ve všech zemských sférách, vztahům člověka k prostředí a důsledkům lidských činností. Svoji snahu směřuje k ekologizaci provozu. Prostředkem k realizaci těchto záměrů jsou navázaná partnerství (myslivecké sdružení, farma s chovem koní, zoologická zahrada), která podporují naplňování cílů vzdělávání.

Realizace aktivit internátu navazuje na vzdělávací programy základního vzdělávání. Při vzdělávacích činnostech je vzhledem k nízkému počtu ubytovaných uplatňován individuální přístup s respektem k potřebám a zájmům jednotlivých žáků, kteří mají možnost se účastnit dalších aktivit pořádaných spřátelenými subjekty (např. Vánoce s Arkádií).

Hodnocení výsledků vzdělávání

Vzdělávací nabídku a úspěchy žáků škola zveřejňuje prostřednictvím svých webových stránek, na nástěnkách v prostorách školy, při pořádaných projektech a dalších akcích. Ve sledovaném období se škola účastní celorepublikové akce Olympijský víceboj podporující aktivní pohyb žáků. Ve spolupráci s dalšími školami zaměřenými na vzdělávání žáků s potřebou podpůrných opatření žáci školu reprezentují na soutěžích s různým zaměřením (Abilympiáda apod.), v aktuálním školním roce je pořadatelem okresního a krajského kola sportovních her mládeže.

Vedení školy pravidelně vyhodnocuje výsledky vzdělávání žáků, vychází z formativního hodnocení, zaměřuje se na sledování posunu každého žáka. V souladu s koncepcí a stanovenými cíli jsou v případě potřeby přijímána opatření, jejichž úspěšnost je dále sledována. Škola sleduje žáky s riziky školní neúspěšnosti i proces adaptace nových žáků po příchodu do školy.

Všichni žáci školy byli přijati na základě doporučení školského poradenského zařízení pro vzdělávání ve třídách určených pro žáky s mentálním postižením. Škola jedná se zákonnými zástupci, iniciuje spolupráci se školskými poradenskými zařízeními, připravuje podklady pro rediagnostiku žáků v souladu s právními předpisy.

Kariérové poradenství je zajišťováno výchovnou poradkyní, žákům a jejich zákonným zástupcům jsou na schůzce poskytovány informace o vhodných vzdělávacích oborech středního vzdělávání. Škola poskytuje podporu při vyplnění a odevzdávání přihlášky ke vzdělávání na střední škole a motivuje žáky k dalšímu vzdělávání. Ve spolupráci s poradenským pracovištěm nabízí test profesní orientace.

V rámci prevence se škola zaměřuje zejména na výchovu ke zdravému životnímu stylu, osvojení pravidel chování a jednání v krizových situacích. Město Bílina, nízkoprahové centrum, Městská policie i neziskové organizace a sdružení spolupracují se školou, organizují programy a akce pro žáky, čímž pomáhají naplňovat cíle minimálního preventivního programu. V případě identifikace problému probíhají ve škole jednání s žáky i zákonnými zástupci. Neomluvená absence a projevy rizikového jednání jsou řešeny, osvědčila se spolupráce s odborem sociálně právní ochrany dětí, její pracovníci se účastní v případě potřeby jednání se zákonnými zástupci ve škole, pomáhají aktivně při řešení vzniklých projevů rizikového chování. Škole se daří organizování projektových odpoledních aktivit pro všechny žáky, zváni jsou i zákonní zástupci.

Závěry

Hodnocení vývoje

V souvislosti se změnami souvisejícími se vzděláváním žáků s mentálním postižením došlo od poslední inspekční činnosti k výraznému poklesu počtu žáků a úbytku jednoho místa poskytovaného vzdělávání. Částečná rekonstrukce vnitřních prostor budovy školy včetně přístavby prostor pro žákovské šatny zlepšila podmínky vzdělávání.

Silné stránky

Efektivní uplatňování vhodných výchovně vzdělávacích strategií včetně diferenciací a individualizace výuky zajišťuje žákům prožívání úspěchu a pozitivního hodnocení.

Škole se daří realizovat doplňkové aktivity a školní projekty, které podporují budování a rozvoj prosociálních vztahů.

Slabé stránky

Vybavení internátu nepodporuje rozvoj estetického citění ubytovaných, malé množství pomůcek neumožňuje rozvoj jejich zájmů.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

Zaměřit se na dodržování zdravého životního stylu a zásad zdravé výživy v rámci poskytovaného školního stravování, a tím přispět k prohlubování a upevňování teoretických znalostí žáků v praxi.

Dovybavit internát moderními didaktickými pomůckami a hračkami a zaměřit se na zútulnění ubytovacích prostor.

V průběhu vzdělávání vést systematicky žáky k sebereflexi.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Úplné znění zřizovací listiny č. j.: 62/2001 Základní školy praktické, Bílina, Kmochova 205/10, příspěvkové organizace vydané s účinností od 9. 1. 2017 včetně Příloh č. 1 a 2
2. Jmenovací list vydaný Krajským úřadem Ústeckého kraje – jmenování ředitelkou na dobu 6 let s účinností od 1. 8. 2013 (ze dne 20. 6. 2013)
3. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení pořízený na webových stránkách MŠMT <http://rejskol.msmt.cz> dne 6. 3. 2017
4. Souhlas Krajského úřadu Ústeckého kraje se zřízením funkce asistenta pedagoga pro děti, žáky a studenty se zdravotním postižením vydaný pro školní rok 2015/2016 – od 1. 7. 2015 do 31. 8. 2016 (JID: 102548/2015/KUUK, č. j.: 1720/SMT/2015, ze dne 3. 8. 2015)
5. Změna v počtu asistentů pedagoga pro děti, žáky a studenty se zdravotním postižením – zrušení jednoho pracovního místa asistenta pedagoga ke dni 22. 9. 2015 (JID: 173007/2015/KUUK, č. j.:1720/SMT/2015, ze dne 31. 12. 2015)
6. Souhlas Krajského úřadu Ústeckého kraje s využitím asistenta pedagoga pro děti, žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami od 1. 9. 2016 do doby poskytování podpůrných opatření, nejdéle však do 30. 6. 2018 (JID: 117829/2016/KUUK, č. j.: 2492/SMT/2016, ze dne 26. 7. 2016)

7. Souhlas Krajského úřadu Ústeckého kraje s využitím asistenta pedagoga pro děti, žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami od 13. 3. 2017 do 31. 12. 2017 (JID: 45452/2017/KUUK, č. j.:2492/SMT/2016, ze dne 13. 3. 2017)
8. Výkazy o ředitelství škol R 13-01 podle stavu k 30. 9. 2015 a k 30. 9. 2016
9. Výkazy o základní škole M 3 podle stavu k 30. 9. 2015 a k 30. 9. 2016
10. Výkazy o školském ubytovacím zařízení Z 19-01 podle stavu k 31. 10. 2016
11. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2015/2016
12. Vnitřní řád internátu školy s účinností od 1. 9. 2016 s dodatkem č. 1
13. Školní vzdělávací program „Škola pro život“ č. j.: ŠVP – LMP - 12/2015 s platností od 1. 9. 2015
14. Školní vzdělávací program „Cesta pro každého“ č. j.: ŠVP – SMP – 5/2015 s přílohou Vzdělávání žáků s těžkým postižením a postižením více vadami TMP/2010, platný od 1. 9. 2015
15. Školní vzdělávací program „Škola pro život“, příloha č. 1 INTERNÁT č. j.: ŠVP – 2 – 2/2007 s platností od 3. 9. 2007
16. Organizační řád školy s účinností od 17. 4. 2013
17. Koncepce rozvoje školy 2013 – 2018 ze dne 17. 3. 2013
18. Plán práce na školní rok 2016/2017, Měsíční plány – roky 2015/2016 a 2016/2017
19. Plán činnosti – internát, školní rok 2015/2016
20. Plán kontrolní a hospitační činnosti pro školní rok 2016/2017
21. Závěry z hospitační činnosti za školní rok 2015/2016
22. Práce žáků, sešity a žákovské knížky (vzorek)
23. Třídní knihy vedené ve školních rocích 2015/2016, 2016/2017
24. Přehled výchovně vzdělávací práce internátu vedený v roce 2015/2016 a 2016/2017
25. Školní řád s přílohou č. 1 – pravidla pro omlouvání žáků zákonnými zástupci s účinností od 1. 9. 2015, se změnami k 1. 9. 2016
26. Školní matrika v elektronické podobě
27. Koncepce rozvoje školy 2013 – 2018
28. Plán práce na školní rok 2016/2017 ze dne 29. 8. 2016
29. Záznamy z jednání pedagogické rady ve školních rocích 2015/2016, 2016/2017
30. Personální dokumentace pedagogických pracovníků včetně plánu DVPP
31. Rozvrhy vyučovacích hodin tříd a vyučujících ve školním roce 2016/2017
32. Rozpis dohledů nad žáky ve školním roce 2016/2017
33. Dokumentace k přijímání a přestupu žáků pro školní roky 2015/2016 a 2016/2017
34. Dokumentace k prevenci rizikového chování žáků včetně Preventivního programu pro školní rok 2016/2017
35. Dokumentace k výchovnému poradenství včetně individuálních vzdělávacích plánů, žádosti rodičů a informovaného souhlasu pro školní roky 2015/2016 a 2016/2017
36. Dokumentace týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví žáků
37. Hospodářská dokumentace a účetní evidence – roky 2016, 2017 do termínu inspekční činnosti
38. Webové stránky školy <https://www.zsbilina.cz/>
39. Inspekční zpráva z roku 2010 (č. j. ČŠIU-412/10-U)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy / školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Ústecký inspektorát, W. Churchilla 6/1348, 400 01 Ústí nad Labem, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.u@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Martina Vlachová, školní inspektorka

Mgr. Martina Vlachová v. r.

Mgr. Stanislava Kudrmannová, školní inspektorka

Mgr. Stanislava Kudrmannová v. r.

PhDr. Alena Pilousová, školní inspektorka

PhDr. Alena Pilousová v. r.

Bc. Blanka Zoudunová, kontrolní pracovnice

Bc. Blanka Zoudunová v. r.

Mgr. Zuzana Týnková, odborník na vzdělávání žáků se zdravotním postižením

Mgr. Zuzana Týnková v. r.

V Ústí nad Labem 19. 4. 2017

Datum a podpis ředitelky školy / školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Iveta Krzáková, ředitelka školy

Mgr. Iveta Krzáková v. r.

V Bílině 24. 4. 2017